

Navodila slovenskih škofov za obhajanje svetih maš v času epidemije COVID-19 (stanje 18. decembra 2020)

Škofje ordinariji so na seji Stalnega sveta SŠK, ki je potekala 18. decembra 2020, pozdravili odlok *Vlade RS o začasni omejitvi kolektivnega uresničevanja verske svobode v Republiki Sloveniji* z dne 16. decembra 2020 in odpravo prepovedi verskih obredov. Obenem so sprejeli nova *Navodila slovenskih škofov za obhajanje svetih maš v času epidemije COVID-19*. Škofje so sklenili, da bodo pri ponovni uvedbi bogoslužja upoštevali epidemiološko stanje v posameznih statističnih regijah. Na podlagi teh podatkov bo posamezni škof ordinarij za svojo škofijo sprejel odločitev o obhajanju svetih maš z ljudstvom. Odločitev o tem bodo posamezne škofije objavile na svojih spletnih straneh v petek, 18. decembra 2020, do 19.00. Kjer bo dovoljeno obhajanje svetih maš z udeležbo vernikov, bo treba upoštevati naslednja navodila:¹

1. Vse vernike, duhovnike, redovnice, redovnike ter katoliška laiška gibanja spodbujamo, naj okrepijo molitev za zdravje, bolnike, zdravstvene delavce, rajne in njihove svojce, blagoslov našega naroda ter konec pandemije.
2. Svete maše z udeležbo vernikov so dovoljene pod naslednjimi pogoji:
 - a) V cerkvi je lahko toliko vernikov (vključno z bogoslužnimi sodelavci), kolikor zadoščajo predpisu 1 oseba (ali ena družina ali člani skupnega gospodinjstva) na 30 m². Duhovnik(i) so na podlagi odloka v celoti izvzeti iz tega pogoja. V površino cerkve se šteje vsa notranja površina glavne ladje, stranskih ladij in kapel, prezbiterija in pevskega kora (tlorisna površina).
 - b) Udeležba pri svetih mašah je dovoljena samo zdravim vernikom, ki nimajo simptomov okužbe dihal, ne kašljajo in nimajo povišane telesne temperature ter katerih člani istega gospodinjstva niso okuženi.
 - c) Vsi prisotni (udeleženci in duhovnik) morajo ves čas nositi maske, vzdrževati medosebno fizično razdaljo vsaj 1,5 metra in si pri prihodu ter odhodu razkužiti roke. Pri tem mora biti vsaka druga vrsta (klop) prosta oseb.

¹ Škofje ordinariji sprejemajo naslednja navodila skladno z ustavno zagotovljenimi človekovimi pravicami in temeljnimi svoboščinami do individualnega in kolektivnega vidika svobode veroizpovedi, *Zakonikom cerkvenega prava* (kann. 455, § 1–2; 381; 391, § 1 ZCP), Direktorijem za pastoralno službo škofov *Apostolorum successores* (čl. 31 in 64), v okviru avtonomije ustavno zagotovljene svobode veroizpovedi, ob upoštevanju državnih predpisov in predhodni seznanitvi pristojnih državnih ustanov, ter da bi preprečili širjenje epidemije COVID-19 in ohranili zdravje vernikov in slovenskega prebivalstva. Navodila so dopolnjena na osnovi pozitivnega mnenja in pripomb NIJZ ter predpisov vlade Republike Slovenije. Upoštevajo *Odlok o spremembah Odloka o začasni splošni omejitvi oziroma prepovedi zbiranja ljudi v Republiki Sloveniji ter prepovedi prometa posameznih vrst blaga in izdelkov v času zbiranja ljudi* (Uradni list RS, št. 143/20) oziroma so skladna z 39. členom *Zakona o nalezljivih boleznih* (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo in 49/20), ki določa, da vlada Republike Slovenije lahko prepove oziroma omeji gibanje prebivalstva na okuženih ali neposredno ogroženih območjih in prepove zbiranje ljudi po šolah, kinodvoranah, javnih lokalih in drugih javnih mestih, dokler ne preneha nevarnost širjenja nalezljive bolezni. Upoštevajo tudi 5. člen *Zakona o javnih zbiranjih* (Uradni list RS, št. 64/11), ki ne velja za verske obrede v zgradbah oziroma prostorih, ki so določeni za opravljanje verske dejavnosti, in javnih prostorih, ki sestavljajo celoto z zemljiščem, na katerem stoji zgradba, določena za opravljanje verske dejavnosti, in stališče Ustavnega sodišča Republike Slovenije iz odločbe o oceni ustavnosti zakona o popisu prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 22/02, tč. 18–19), da obvezujoča opredelitev posameznika o veroizpovedi (tj. vodenje obvezujoče evidence prisotnih pri sveti maši) predstavlja poseg v pravico iz drugega odstavka 41. člena Ustave Republike Slovenije.

SLOVENSKA ŠKOFOVSKA KONFERENCA

- d) Verniki se pred sveto mašo in po njej ne smejo družiti ali zadrževati v okolici cerkve.
 - e) Duhovnik mora med sveto mašo nositi masko.
 - f) Med sveto mašo je v skladu z vladnim odlokom prepovedano (zborovsko oz. ljudsko oz. solo) petje, vključno s petjem mašnika. Pri sveti maši lahko sodeluje organist.
 - g) Duhovnik ima med sveto mašo pokrite posode s hostijami za vernike.
 - h) Rokovanje ob pozdravu miru se opusti.
 - i) Vernikom je dovoljeno deliti sveto obhajilo samo na roko. Delivec obhajila pri obhajanju nosi masko. Pred obhajilom in po njem si mora razkužiti roke. Med pristopom k obhajilu naj verniki spoštujejo medosebno razdaljo 1,5 metra.
 - j) Darove za cerkev verniki oddajo v za to določen nabiralnik (košaro).
 - k) Pred sveto mašo in po njej ni dovoljena nobena oblika zbiranja ali druženja v cerkvi ali pred cerkvijo (npr. koncerti, t. i. božičnice, pogostitve, molitvene ure, molitve vernikov itd.).
 - l) Po sveti maši je treba cerkev obvezno temeljito prezračiti.
3. Zunaj cerkva v skladu s splošno prepovedjo združevanja ne sme priti do združevanja ljudi (npr. poslušanje svete maše pred cerkvijo po zvočniku, organiziranje svete maše na dvorišču ali trgu oz. na travniku).
 4. Škofje ordinariji dajejo duhovnikom v skladu z odlokom *Kongregacije za bogoslužje in disciplino zakramentov* z dne 16. decembra 2020 dovoljenje, da 25. decembra mašujejo štirikrat.
 5. Božične polnočnice odpadejo, lahko pa se obhaja božična maša na božični večer (gl. *Rimski misal* str. 33), in to samo v četrtek, 24. decembra 2020, z zaključkom do 20.00.
 6. Župnik lahko glede na epidemiološki položaj in zagotovitev ustrezne dostopnosti do duhovne oskrbe vsem vernikom odloči, da se namesto svete maše zagotovi skupni prejem svetega obhajila izven svete maše. Pri tem je treba upoštevati vse zgoraj naštetе ukrepe oz. omejitve, ki veljajo za svete maše.
 7. Župnik mora pri obisku jaslic poskrbeti za dodatna pisna opozorila glede spoštovanja vsaj 1,5 metra medosebne razdalje med verniki.
 8. Vsak, ki vstopi v sakralni prostor (cerkev, kapelo, dvorano, kjer poteka bogoslužje itd.), je sam odgovoren za zaščito pred morebitno okužbo, tako kot to velja za vstopanje v druge javne prostore.
 9. Škofje duhovnikom in vernikom priporočajo, naj na svoje telefone namestijo aplikacijo #Ostanizdrav.
 10. Bolni in ostareli naj svete maše spremljajo po medijih, prejmejo duhovno obhajilo, posvetijo čas molitvi, branju Božje besede oziroma dobrim delom (prim. ZCP, kan. 1248, § 2). Prenos svetih maš, ki jih darujejo škofje, bo potekal po Televiziji Slovenija, Radiu Ognjišče in Tv Exodus.

11. V cerkvi je dovoljena zasebna molitev vernikov v skladu z omejitvami, ki veljajo za svete maše.
12. Spovedovanje je dovoljeno. V spovednicah mora biti nameščena ustrezna zaščita med spovedancem in spovednikom (npr. PVC-folija) in zagotovljena razdalja 1,5 metra. Spovednico naj se redno prezračuje in čisti. Spovedanec si mora pred vstopom v spovednico razkužiti roke in vanjo vstopiti z masko. Spovedovanje po telefonu in po spletu je izrecno prepovedano, saj ni zagotovljena tajnost. Duhovniki in verniki so to normo dolžni spoštovati. Redna oblika spovedovanja je osebna spoved.
13. Zakramenta svetega krsta in cerkvene poroke se lahko podeljujeta v krogu družin oziroma istih gospodinjstev. Prva sveta obhajila in birme so do nadaljnjega odloženi.
14. Obhajanje bolniškega maziljenja je dovoljeno ob upoštevanju, da sta duhovnik in bolnik ustrezno zaščiteni (maske tipa N95/KN95/FFP2/FFP3). Bolniški duhovniki in duhovniki, ki oskrbujejo domove za ostarele ter druge podobne ustanove, morajo upoštevati navodila omenjenih ustanov za preprečevanje okužb in od njih pridobiti ustrezno zaščitno opremo. Duhovnik naj med obiskom bolnika na domu nosi masko in si razkuži roke pred obiskom in po njem. Obiski bolnikov na domu za prve petke so dovoljeni.
15. Cerkveni pogrebi se izvajajo v dogovoru s pogrebno službo in ob upoštevanju vseh navodil NIJZ. Z namenom, da se čakalne vrste za upepelitev skrajšajo, vernike vabimo, da svoje rajne sorodnike pokopljejo na klasičen način s krsto.
16. Kateheza (verouk) in druge oblike pastoralne dejavnosti se izvajajo na daljavo.
17. Župnijske pisarna je lahko odprta za srečanje z eno osebo ali eno družino ali enim gospodinjstvom. Duhovnik in vernik naj nosita masko ter si pred obiskom in po njem razkužita roke.
18. Duhovni seminarji, predavanja (sestanki), ki jih izvajajo škofje, duhovniki, redovnice ali redovniki in laiki iz tujine, niso dovoljeni.
19. Karitativne ustanove in katoliške vzgojno-izobraževalne ustanove delujejo v skladu z navodili, ki jih izdajo njihova vodstva, ob upoštevanju državnih predpisov.

Za morebitne kršitve vladnega odloka in področne zakonodaje odgovarja župnik oz. odgovorna oseba. V primeru inšpekcijskega postopka ali ukrepanja policije naj odgovorna oseba to čim prej sporoči Tajništvu SŠK na e-naslov: ssk@rkc.si.

Sprejeti ukrepi veljajo do preklica. Če bo prišlo do poslabšanja zdravstvenega stanja in zaostrovanja državnih navodil, bo vsak škof ordinarij za svojo škofijo sprejel dodatne omejitve na področju verskega oziroma bogoslužnega življenja župnij. Duhovnike in druge pastoralne delavce lepo prosimo, da navodila objavijo na župnijskih spletnih straneh in socialnih omrežjih.

Dodatne informacije so objavljene na spletni strani SŠK na povezavi: <https://katoliska-cerkev.si>.

Ta navodila začnejo veljati v soboto, 19. decembra 2020. S tem navodilom prenehajo veljati *Navodila slovenskih škofov v času epidemije COVID-19*, ki so bila v veljavi od 13. novembra 2020.

Msgr. Stanislav Zore, ljubljanski nadškof metropolit in predsednik SŠK
Msgr. Alojzij Cvikl, mariborski nadškof metropolit in podpredsednik SŠK
Msgr. dr. Jurij Bizjak, koprski škof
Msgr. dr. Peter Štumpf, murskosoboški škof
Msgr. Andrej Glavan, novomeški škof
Gospod Rok Metličar, škofijski upravitelj Škofije Celje